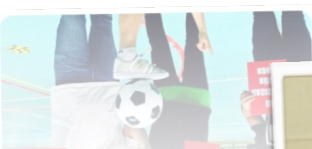
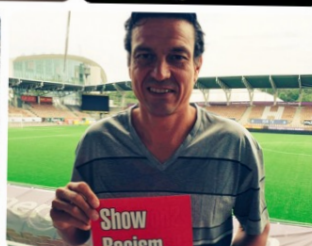

PUNAINEN KORTTI RASISMILLE

- kasvatuspaketti

Fimu

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Sisällys

1 JOHDANTO	3
2 RUSKEAT SILMÄT?	4
3 ARVAA KUKA?	5
4 YHDESSÄ!	7
5 SUOMALAISUUS	10
6 HETEMAJ'N PERHEEN TARINA	12
7 MITÄ ON RASISMI & VIHAPUHE?	13
8 FIIFIN TARINA	14
9 PUNAINEN KORTTI RASISMILLE	15
10 MITÄ VOISIN ITSE TEHDÄ?	16
11 LINKKEJÄ	18

Moi!

Nimeni on Tuomo

Tuomarikoira ja minä en hyväksy minkäänlaista koirien, eläinten tai ihmisten kiusaamista. Näytän aina punaista korttia kaikenlaiselle kiusaamiselle ja syrjinnälle.

Näin eräänä päivänä yhdessä jalkapalloottelussa kortin, jossa luki

PUNAINEN KORTTI RASISMILLE!

Auta minua selvittämään tämän oppaan avulla mitä rasismi-sana oikein tarkoittaa.

1. JOHDANTO

Tämä kasvatuspaketti on tarkoitettu esimerkiksi koulujen, urheiluseurojen sekä liikunta- ja iltapäiväkerhojen käyttöön. Tavoitteena on saada lapset ja nuoret pohtimaan mitä rasismi on, millaisia ilmiöitä siihen liittyy ja millaiset toimintamallit ehkäisevät kiusaamista sekä syrjivää ja rasistista käytöstä. Materiaali on vapaasti ladattavissa.

Minä olin pienenä aika ujo, minusta oli vaikea tutustua uusiin kavereihin ja minulla ei ollut hirveästi kavereita. Pelasin mieluiten yksin tai parhaan kaverini Pasiin kanssa jalkapalloa pihalla. Pasi pelasi jo joukkueessa ja yritti kovasti houkutella minua liittymään joukkueeseen. Kävin ensiksi vain katselemassa harjoituksia kentän laidalta, kun en uskaltanut mennä kentälle. Lopulta rohkaistuin ja uskaltauduin kentän puolelle, jolloin huomasin kuinka paljon nautin jalkapallon pelaamisesta. Pikkuhiljaa jalkapallosta tuli minun harrastukseni, intohimoni ja lopulta monien vuosien jälkeen siitä tuli myös ammattini.

Mielestäni hyvässä ryhmässä tai koululuokassa toimiminen on hyvin samanlaista kuin hyvässä joukkueessa toimiminen. Hyvin toimiva luokka on kuin joukkue, joka tukee toinen toisiaan. Joukkueessa saa olla oma itsensä, saa mokata ja saa oppia rauhassa. Kenestäkään ei tule mestaria ilman harjoittelua ja myös kaveritaitoja sekä ryhmässä toimimisen (sosiaalisia) taitoja kannattaa harjoitella. Opettaja voi olla kuin valmentaja, joka tukee sekä ohjaa luokan eli joukkueen kehittymistä ja yksilöjen oppimista. Kun luokka toimii hyvin yhdessä, kannustaa ja tukee toisiaan, niin myös jokainen yksilö voi loistaa. On hyvä muistaa, että myös yksilölajeissa kilpailevat urheilijat ovat aina osa jotain harjoitteluporukkaa, joukkuetta tai seuraa.

Urheilu on mielestäni paras tapa yhdistää erilaisia ihmisiä sekä luoda yllättäviäkin ystävyysyhteisöjä. Joukkue, yhteiskunta tai maailma, jossa raja-aidat ja muurit ovat korkeita, on kova ja toisiaan kiusaava yhteisö, joka riistää kaikkia yhteisön ulkopuolelle suljettuja, mutta myös sisällä kyyhöttäviä. Minulta usein kysytään, että mikä on paras saavutuksesi jalkapalloilijana. Palkinnot tai voitot olisivat oletettu vastaus, mutta vastaukseni onkin jotain muuta - parasta urallani ovat ne ihmiset, joihin olen tutustunut jalkapallon kautta. Enkä tarkoita pelkästään pelaajia, joiden kanssa tai joita vastaan olen pelannut, vaan myös valmentajia, huoltajia, joukkueenjohtajia, muiden pelaajien vanhempia, kannattajia ja seuratoimijoita. Ikään, sukupuoleen, kieleen, kulttuuriin, uskontoon tai etniseen alkuperään katsomatta, minulle ihmiset ovat aina olleet samanarvoisia ja tutustumisen arvoisia. Tämä on ollut urani paras palkinto ja opetus.

Ilari Äijälä

Projektipäällikkö, punainenkorttirasismille@gmail.com

Punainen kortti rasismille -hanke

Suomen Monikulttuurinen Liikuntaliitto FIMU ry

2. RUSKEAT SILMÄT?

Tuomo Tuomarikoiralla on ruskeat silmät. Tuomo haluaisi tietää onko kaikilla ihmisillä myöskin ruskeat silmät ja millä eri tavoin ihmiset eroavat toisistaan. Tuomo keksii hyvän leikin, jolla selvitämme asian nopeasti. Menkää seisomaan esimerkiksi pulpettien viereen ja kuunnelkaa ohjeita:

MIKÄ ON ROTU?

Tuomo tietää, että on olemassa useita erilaisia koiria ja koirarotuja. Mutta entäs ihmisillä?

Ihminen on geneettisesti poikkeuksellisen yhtenäinen laji. Maailmassa on 7,5 miljardia ihmistä, jotka kuuluvat kaikki YHTEEN ROTUUN, IHMISPOPULAATIOON!

1. Ne oppilaat, joilla on ruskeat silmät, menevät kyykkyyhin ja pysyvät kyykyssä.
2. Ne oppilaat, joilla siniset silmät, nousevat varpaille ja pysyvät varpaillaan.
3. Ne oppilaat, joilla on jonkun muun väriset silmät, menevät lattialle makaamaan.
4. Ne oppilaat, joilla on pitkät hiukset, laittavat silmät kiinni.
5. Ne oppilaat, joilla on lyhyet hiukset, nostavat kädet sivuille niin kuin lentokone.
6. Ne oppilaat, joilla on silmät kiinni, jäävät paikoilleen ja muut oppilaat saavat mennä omille paikoilleen.

Ihmisethän ovat kaikki erilaisia monin eri tavoin! Pohdi yhdessä:

- Miltä niistä oppilaista tuntuu, jotka eivät päässeet omille paikoilleen. Kysykää heiltä ja vastauksen jälkeen he pääsevät omalle paikalle istumaan.
- Onko reilua kohdella jotain ihmistä eri tavoin, joka näyttää erilaiselta kuin sinä?

3. ARVAA KUKA?

Tuomo Tuomarikoira on paitsi koira, mutta myös paljon muutakin: hän on 9-vuotias jalkapallotuomari, joka harrastaa tanssia, hän on Tarja Tuomarikoiran poika, Timo Tuomarikoiran isovelji ja lisäksi hänellä on Irlannista Suomeen muuttanut isä, Jeff.

Nyt Tuomo tutustuu jalkapallon hyväntekeväisyysottelussa uusiin ystäviin. Yritä auttaa Tuomoa selvittämään keitä he oikein ovat: A) mikä on heidän kansalaisuus, B) missä he ovat syntyneet, C) mitä urheilulajia he harrastavat, D) mitä kieliä he puhuvat ja E) mikä on heidän ammatti?

KÄSITTEITÄ:

IDENTITEETTI =

ihmisten käsitys omasta itsestään (kuka minä olen?)

ENNAKKOLUULO =

tapa ymmärtää ja yksinkertaistaa ympäröivää maailmaa, mutta usein myös negatiivisia sekä virheellisiä käsityksiä, jonka muodostamme mielessämme toisesta ihmisestä tai ryhmästä.

Saattavat olla esteenä tutustumiselle toiseen tai keskinäiseen luottamukseen.

STEREOTYPIA =

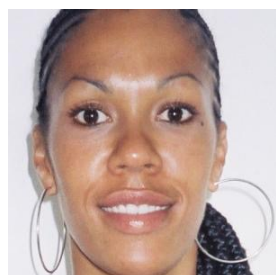
yleistävä mielipide ryhmästä tai yksilöstä tietyn ryhmän edustajana. Kuitenkin samaan ryhmään kuuluvat ihmiset eivät aina ole keskenään samanlaisia.

RODULLISTAMINEN =

prosessi, jossa ihmisryhmään liitetään ihonvärin, etnisen taustan tai uskonnon perusteella tiettyjä piirteitä ja stereotyyppioita.

1.
Hej! Jag heter Sami.
Trävligt att träffas!

2.
Hello! My name is
Michaela! Nice to
meet you!

3.
Hei! Nimeni on Pyry.
Hauska tutustua!

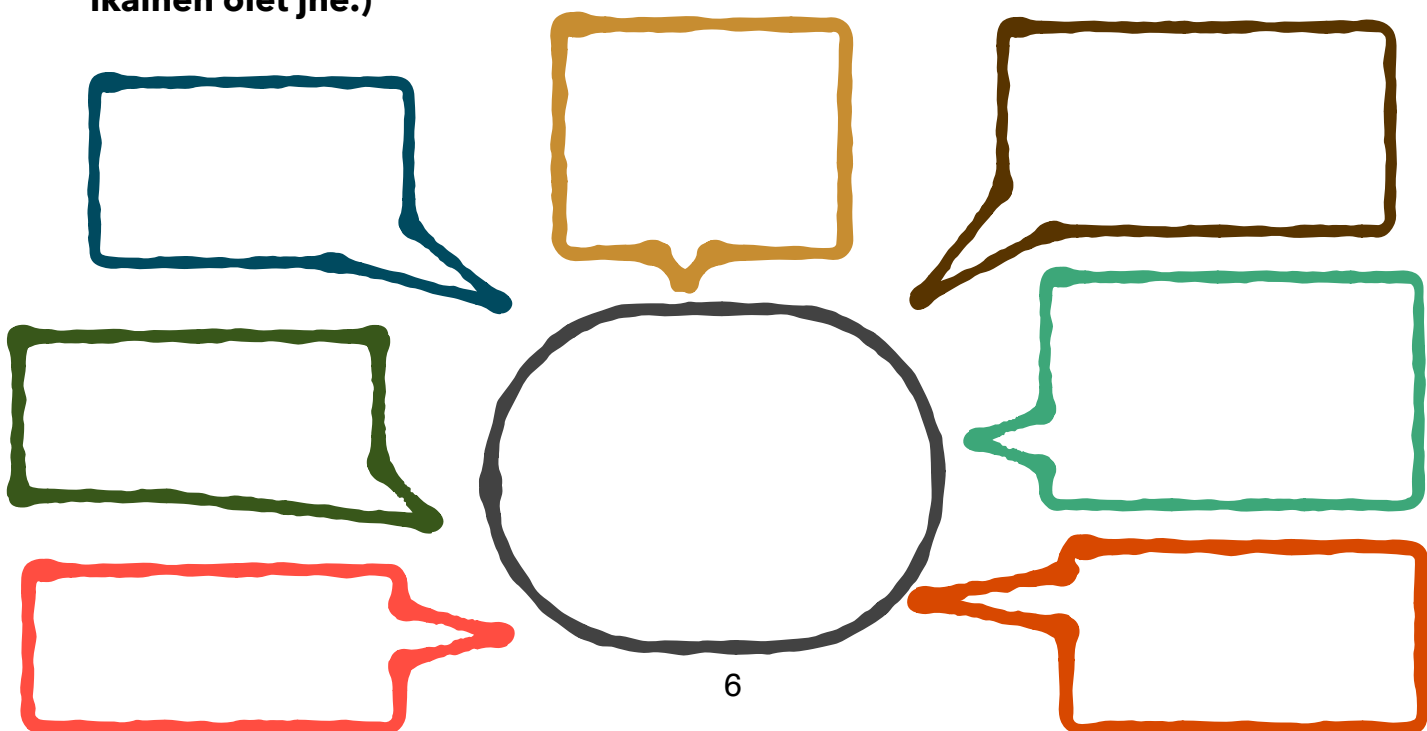
Eikö olekin vaikeaa päätellä henkilöstä yhtään mitään pelkästään kuvan perusteella? Kirjaa on vaikea arvioida pelkästään kannen perusteella. Siksi on tärkeää tutustua ensin ihmiseen, ennen kuin luokittelee tai kuvittelee hänet jonkinlaiseksi. Ai niin, oikeat vastaukset alla:

1. Sami Itani. A) Suomen ja Libanonin kansalaisuus. Äiti suomalainen ja isä libanonilainen. B) Syntynyt Pyhäjoella. C) Voittanut kymmenottelussa useita Suomen mestaruuksia ja edustanut Suomea EM-kilpailuissa. D) Puhuu sujuvasti suomea, ruotsia, englantia ja hieman venäjää. E) Väitellyt kauppatieteiden tohtoriksi Aalto-yliopistossa ja tällä hetkellä Adecon henkilöstöjohtaja.

2. Michaela Moua. A) Suomen kansalaisuus. Äiti suomalainen ja isä Norsunluurannikolta Länsi-Afrikasta. B) Syntynyt Helsingissä. C) Pelannut koripalloa ammattilaisena yli 10 vuotta ulkomailla ja yli 100 maaottelua Suomen maajoukkuepaidassa. D) Puhuu suomea ja englantia. E) Toiminut jo useiden vuosien ajan erilaisissa liikunta-alan projekteissa ja vaikuttanut etnisten suhteiden neuvottelukunnassa.

3. Pyry Soiri. A) Suomen ja Namibian kansalaisuus. Äiti suomalainen ja isä namibialainen. B) Syntynyt Tammisaarella. C) Pelannut jalkapalloa Suomen nuorten maajoukkueessa ja harrastanut myös yleisurheilua 13-vuotiaaksi asti. D) Puhuu sujuvasti suomea, englantia ja hieman oshiwamboa. E) Pelaa amatikseen jalkapalloa Valko-Venäjän pääsarjassa.

TEHTÄVÄ: Piirrä oma kuvasi alla olevaan ympyrään. Täytä laatikot niillä eri asioilla, jotka määrittelevät kuka oikein olet (mitä harrastat, mihin ryhmiin kuulut, mitä asioita tykkäät tehdä koulussa tai vapaa-ajalla, minkä ikäinen olet jne.)

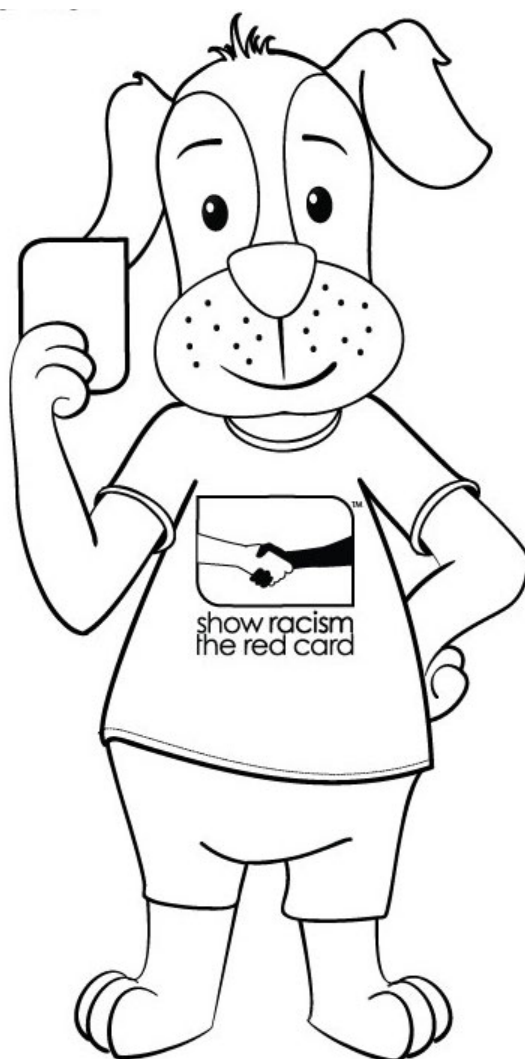
4. YHDESSÄ!

Nyt Tuomo alkaa pikkuhiljaa ymmärtämään: ihmiset ovat erilaisia monin eri tavoin, mutta olisiko sittenkin tärkeämpää miettiä sellaisia asioita, jotka yhdistävät meitä muihin, kuin sellaisia asioita, jotka tekevät meistä erilaisia. Hyvin yhdessä toimiva joukkue, luokka tai ryhmä ei ole sellainen, jossa kaikki ovat täysin samankaltaisia. Vaan sellainen, jossa kunnioitetaan ja ymmärretään toinen toisiaan, vaikka toinen olisi toisen näköinen tai tapainen!

Tehtävä: Väritä Tuomo haluamillasi väreillä!

YHDENVERTAISUUTTA!

Tuomo on monesti kuullut sanan, että erilaisuutta on tärkeää suvaita. Kuitenkin suvaitsevaisuutta parempi sana on **yhdenvertaisuus**, koska se ei aseta ihmisiä eriarvoiseen asemaan. Yhdenvertaisuus on kaikenlaisen erilaisuuden hyväksymistä ja toisen ihmisen kunnioittamista juuri sellaisena kuin hän on.

PUNAINEN KORTTI KIUSAAMISELLE

KIUSAAMINEN EI OLE VITSI!

Kiusaaminen on ryhmäilmiö; kun jotain kiusataan, jokainen läsnäoleva on silloin mahdollistamassa kiusaamisen jatkumisen. Tärkeintä ei ole se miten kiusataan, vaan se miten kiusattu itse kokee tilanteen.
Kerro aina aikuiselle jos näet kiusaamista!

Useimmat eivät hyväksy kiusaamista. Ryhmässä kuitenkin helposti tulee

toimineeksi tavoilla, jotka mahdollistavat kiusaamisen. Oma roolia on aina mahdollista muuttaa! **Mikä on sinun ROOLISI kiusaamistilanteessa?** Tuetko tietämättäsi kiusaamista?

A) Apuri ei aloita kiusaamista, mutta liittyy helposti mukaan tilanteeseen kiusajaan avuksi

B) Vahvistaja ei puutu kiusaamiseen, saattaa nauraa mukana ja kannustaa kiusaajaa.

C) Sivustakatsoja näkee kaiken, mutta pysyttelee taustalla ja vaikenee. Samalla hän huomaamattaan hyväksyy ja osallistuu kiusaamiseen – ja ehkä pelkää, että joutuu itse kiusaamisen kohteeksi.

D) Puolustaja yrittää lopettaa kiusaamisen ja on kiusatun puolella. Ole puolustaja ja leikkaa siis itsellesi yksi PUNAINEN KORTTI KIUSAAMISELLE -kortti!

YHTENÄISYYSBINGO:

Pelin tavoite: Auttaa oppilaita näkemään ryhmässä sekä yhtenäisyyttä että moninaisuutta.

Pelin valmistelu: Monista jokaiselle oppilaalle sivulla oleva bingokortti.

Säännöt ja pelin kulku: Bingossa on tavoitteena saada kerättyä tietoa luokkatovereista ja rastia ruutuja, jotta saisi kokonaisen rivin vaakana, pystynä ja vinona bingon. Kun oppilas on saanut täyteen vaaka-, pysty- tai vinorivin, niin oppilas saa huutaa "bingo"! Pelin voittaja on se, joka on saanut täyteen eniten ruutuja. Valitse taulukosta kolme kohtaa ja kysyt niitä kaveriltasi. Jos kaverisi vastaa kyllä, niin laitat rastin ruutuun. Tämän jälkeen on kaverisi vuoro kysyä sinulta ja sitten siirryt seuraavaan kaveriin.

Et ole koskaan kiusannut ketään.	Tykkäät tutustua toisiin kulttuureihin.	Sinulla on lemmikki.	Osaat soittaa jotain soitinta.	Olet käynyt ulkomailla useamman kuin kerran.
Olet syntynyt muualla kuin Suomessa.	Pelaat vähintään tunnin päivässä pelejä jollain laitteella.	Olet uinut meressä.	Osaat puhua muutakin kieltä kuin suomea.	Sinulla on vähintään kaksi harrastusta.
Olet vasenkätinen.	Sinulla on jokin muu kuin Suomen kansalaisuus.	Olet puolustanut kiusattua.	Sinulla on sukujuuria muualla kuin Suomessa.	Liikut joka päivä vähintään tunnin ulkona.
Olet asunut ulkomailla vähintään kuukauden.	Olet kasvissyöjä.	Sinusta tulee isona ammattiuheilija.	Tykkäät leikkiä kaikkien kanssa.	Sinulla on vähintään kaksi sisarusta.
Et ole nimitellyt kaveriasi millään haukkumanimellä.	Sinulla on punaista vaatteissasi.	Olet kertonut opettajalle kiusaamisesta.	Osaat puhua kolmea eri kieltä hyvin.	Sinua ei ole kastettu kirkossa.

ESIMERKKEJÄ MAHDOLLISISTA KESKUSTELUNAIHEISTA:

Mitä ajatuksia peli sinussa herätti?

Muuttuivatko olettamuksesi luokkatovereistasi/kavereistasi pelin aikana?

Mitä uutta sait selville luokkatovereistasi?

Mitä yllättävää paljastit itsestäsi?

5. SUOMALAISUUS

Tuomo on nähnyt viime aikoina netissä paljon vihaisia kirjoituksia maahanmuutosta, maahanmuuttajista ja turvapaikanhakijoista. Tuomon mielestä pelkojen ja ennakkoluulojen tilalle tarvitaan tietoa ja pohdintaa siitä, minkälainen on "normaali" suomalaisuus tai suomalainen yhteiskunta.

POHDI YHDESSÄ alla olevia kysymyksiä:

Miltä suomalainen oikeasti näyttää? Piirrä ensin YKSIN kuva sinun mielestäsi tyypillisestä suomalaisesta.

Tämän jälkeen katsokaa luokkaanne/toisianne ja katsokaa mitä eri piirteitä (silmien ja hiusten väri, ihonväri jne.) luokastanne löytyy. Piirtäkää YHDESSÄ (esim. opettaja piirtää) kuva tyypillisestä luokkaanne edustajasta. Eroaako tämä yhdessä piirretty kuva sinun piirtämästäsi kuvasta?

Kuka määrittelee suomalaisuuden? (yksilö vai muut?)

Milloin maahanmuuttaja lakkaa olemasta maahanmuuttaja? Kuinka kauan maahanmuuttajuus periytyy?

Suomi on ollut aina monikulttuurinen!

Suomalaisen yhteiskunnan tämänhetkinen olemus on muokkautunut aikojen saatossa ja eri kulttuurien vaikutuksesta. Ihmiset ovat aina muuttaneet maasta ja paikasta toiseen ja muokanneet omaa ympäristöään. Monikulttuurisuus tarkoittaa erilaisia kulttuureja ja kielellisiä taustoja edustavien ryhmien tasa-arvoista rinnakkaiseloä.

Suomalainen kulttuuri on yhdistelmä muun muassa saksalaista ja venäläistä tietotaitoa ja pääomaa sekä kristinuskoa idästä ja lännestä. Kansallislaulunkin on säveltänyt syntyperäinen saksalainen. Suomi ei ole koskaan ollut yksikulttuurinen maa, vaan sekoitus monenlaisia aineksia.

ESIMERKIKSI Suomen lipun värit tulevat Venäjän tsaarin lipusta ja muoto muiden Pohjoismaiden lipuista.

MAAHANMUUTTOON LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ:

KANSALAISUUS=

lainsäädännöllinen side, joka määrittää yksilön aseman valtiossa (oikeudet ja velvollisuudet).

KOTOUTUMINEN =

maahanmuuttajan yksilöllinen kehitys, jonka tavoitteena on osallistuminen työelämään ja yhteiskunnan toimintaan (samalla omaa kieltä ja kulttuuriaan säilyttäen). Kotouttaminen on taas viranomaisten järjestämää kotoutumiseen tähtääviä toimenpiteitä ja palveluja.

MAAHANMUUTTAJA =

kuvaa kaikkia maahan muuttaneita henkilöitä (kuten esim. pakolaiset, turvapaikanhakijat, paluumuuttajat jne.).

PAKOLAINEN =

henkilö, jolle on myönnetty kansainvälistä suojelua kotimaansa ulkopuolella. On joutunut jättämään kotimaansa, koska hänellä on perusteltu syy pelätä joutuvansa vainotuksi.

PAPERITON =

henkilö, jolla ei ole virallisia oleskeluun vaadittavia asiakirjoja.

UUSSUOMALAINEN =

vakituisesti Suomessa asuva maahanmuuttaja.

TURVAPAIKANHAKIJA =

henkilö, joka hakee turvaa vieraasta valtiosta henkilökohtaisen vainon, suojeluntarpeen (esim. kotimaassa epäinhimillinen kohtelu) tai humanitaarisin perustein.

VASTAANOTTOKESKUS =

majoituksen, perustoimeentulon ja -palveluja tarjoavia laitoksia turvapaikanhakijoille.

6. HETEMAJ'N PERHEEN TARINA

Perparim "Perpa" Hetemaj on syntynyt Kosovossa Skenderaj'ssa joulukuussa vuonna 1986. Hetemaj'n perheeseen kuuluivat lakimiehenä työskennelleet äiti Emine ja isä Miftar sekä kaksi isosiskoa Fatbardhe ja Fatlume sekä yksi pikkuveli Mehmet. Hetemaj'n perhe oli Kosovossa hyvin toimeentuleva ja onnellinen perhe, jolla oli mukava koti. 1990-luvun alussa Kosovon alueella alkoi kuitenkin olla paljon levottomuuksia ja sotaa, joten perhe joutui hakemaan turvapaikkaa muualta. Perpa saapui äitinsä ja kolmen sisaruksensa kanssa Suomeen

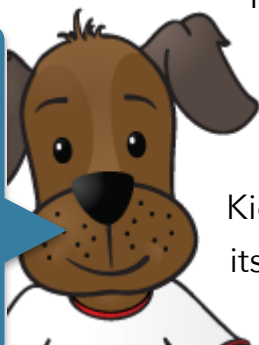
Heikinharjun vastaanottokeskukseen Ouluun vuonna 1992. Perheen isä oli lähtenyt pari kuukautta aikaisemmin Suomeen, koska hän oli kuullut myönteisiä asioita suomalaisesta yhteiskunnasta, luonnosta ja vapaudesta. Muu perhe saapui bussilla perässä noin viikon kestäneen matkan jälkeen.

Elämän aloittaminen nollopisteestä oli kova kokemus, uusi alku täysin vieraassa maassa ei ollut helppoa, kun kaikesta oli pulaa ja Kosovon sota oli jatkuvasti perheen mielessä. Perpan ja Mehmetin henkireiäksi tuli jalkapallo ja pojat päätyivätkin vanhemmiltaan salaa harjoituksiin, varusteinaan toppahousut ja villasukat. Kun perheellä ei ollut varaa maksaa lasten harrastusmaksuja, isä ja äiti tekivät erilaisia talkootöitä. Pitkäjänteisen harjoittelun ja sitkeän työn myötä molemmista pojista tuli vähitellen jalkapalloammattilaisia ja Perpa on toiminut Suomen A-maajoukkueessa myös historiallisesti ensimmäisenä maahanmuuttajataustaisena kapteenina.

7. MITÄ ON RASISMI & VIHAPUHE?

RASISMI on aina vallankäyttöä! Rasismi on valtaa määrittellä kuka kuuluu joukkoon ja kuka ei!

Pelko ja viha ovat kielteisiä tunteita ja siksi ne ovat niin tehokkaita vallankäytössä. Kielteiset tunteet saavat ihmisen toimimaan voimakkaammin kuin myönteiset tunteet, kuten onnellisuus ja iloisuus. Kielteisiä tunteita hautovat ihmiset satuttavat sekä itseään että niitä, joihin tunteet kohdistuvat.

Erilaisten ihmisryhmien tavat, kulttuuri tai perinteet voivat olla vieraita. Epävarmuus, ennakkoluuloisuus ja tietämättömyys jotain ryhmää tai kulttuuria kohtaan voivat johtaa siihen, että tätä ihmisryhmää pidetään jotenkin huonompana tai alempiarvoisena kuin omaa ryhmää tai kulttuuria. Rasismia on esim. tiettyjen ihmisryhmien pitämistä laiskoina, rikollisina, tai vähemmän viisaina.

RASISMI = ihmisen tai ihmisryhmän asettaminen muita alempiarvoisempaan asemaan esim. ihonvärin, kulttuurin, etnisen taustan, äidinkielen tai uskonnon takia.

Ihmistä ei rasistisesti haluta nähdä ihmisenä, vaan kulttuurinsa, oletetun rotunsa tai etnisen taustansa edustajana (esim. "kaikki muslimit ovat samanlaisia", vaikka muslimit ovat moninainen joukko)

YHDENVERTAISUUS = ihmisten tasavertaista kohtelua, erilaisuuden hyväksymistä ja toisen ihmisen kunnioittamista sellaisena kuin hän on.

VIHAPUHE = loukkaavaa puhetta tai ilmaisuja, joka rajoittaa kohteensa oikeutta olla ja tulla kuulluksi. Vihapuhe ei ole vihaista puhetta, vaan ihmisiä tai ihmisryhmää loukkaavaa tai alistavaa puhetta.

SANANVAPAAUS = oikeus ilmaista tai vastaanottaa tietoja tai mielipiteitä kenenkään sitä ennakolta estämättä. Ei tarkoita vapautta sanoa mitä tahansa ilman seuraamuksia.

SENKIN *****!!!!

SANOILLA ON VÄLIÄ!

Valitse sanasi tarkasti! Vitsiksi tarkoitettu toisen nimittely tai pilkkaaminen voi tuntua toisesta ihmisestä yllättävänkin pahalta. Kannattaa kysyä toiselta ihmiseltä, kokeeko hän jonkin lempinimen tai nimittelyn loukkaavaksi. Muista myös, että kaikki mitä kirjoitat esim. nettiin tai puhelimen viesteihin on helposti sieltä tallennettavissa. Harkitse siis aina tarkasti mitä sanot tai kirjoitat!

8. FIIFIN TARINA

Harold "Fiifi" Aidoo perhe muutti Suomeen Ghanasta, kun Harold eli Fiifi oli viisivuotias. Alku ei ollut helppo. "Espoossa mua kiusattiin eskarissa ja ekalla sekä tokalla luokalla mun ihonväristä. Jouduin mä tappeluihinkin."

Aidooon mukaan kiusaamisesta ei ole jäänyt traumoja. "Ei se enää tunnu pahalta. Nykyään, jos mä kuulen jonkin rasistisen kommentin, mä blokkään sen ja keskityn omaan tekemiseeni."

Koripallo on ollut sopeutumisessa tärkeää. "Jokainen koripallon pelaaja on katsonut ihailulla jotain tummaihoista pelaajaa. Et sä voi pelata koripalloa, jos olet rasisti!" Aidoo mielestä rasismi on heikkoutta. "Jos sä olet rasisti, sä vain paljastat kaikille, ettei sulla ole itseluottamusta."

Suomen ja englannin lisäksi Aidoo puhuu fantia, muttei ole lähtönsä jälkeen koskaan käynyt Ghanassa. Kun Aidoo tuntee koti-ikävä, hän kaippaa perhettä, kavereita ja makaronilaatikkoa. Yhdysvalloissa Grand Canyonin yliopistojoukkueessa pelaava Aidoo joutuu kuitenkin joskus vastamaan uteluihin taustastaan. Susijengissä on Suomessa syntyneitä valkoisia, Suomessa syntyneitä mustia, muualla syntyneitä valkoisia ja muualla syntyneitä mustia. Ei ihme, että joukkue on esiintynyt julkisuudessa monikulttuurisuuden puolesta. "Toivon, että mun esimerkki osoittaa muillekin maahanmuuttajille, että nekin voi vaikka päästä Suomen maajoukkueeseen", Aidoo sanoo.

9. PUNAINEN KORTTI RASISMILLE

Punainen kortti rasismille

-hanke on lähtöisin

Englannista. Vuonna 1996 perustettiin Show Racism the Red Card -järjestö

vastalauseena rasisille huudoille pelikentillä ja katsomoissa. Yksi järjestön perustajista, Shaka Hislop on kertonut, että eräs tilanne kentän ulkopuolella sai hänet mukaan järjestön työhön.

Eräänä päivänä hän oli tankkaamassa autoaan

huoltoasemalla, kun joukko poikia tuli nimittelemään ja pilkkaamaan häntä mustaksi mieheksi ja apinaksi. Mutta yhtäkkiä yksi joukon isoimmista pojista tajusikin yllättäen, että heidän pilkkaamansa mies onkin Valioliigassa pelaava maalivahti ja pyysi nopeasti anteeksi ja pahoitteli huonoa käytöstään. Vähitellen muutkin pojat tekivät saman. Hislop sanoi pojille, että hän antaa heille nimmarit yhdellä ehdolla: että jos pojat eivät enää koskaan kiusaa tai pilkkaa ketään. Tällöin Hislop tajusi, miten suuria esikuvia huippu-urheilijat voivat olla.

Suomessa Punainen kortti rasismille -hankkeen tavoitteena on levittää rasismin- ja syrjinnänvastaista viestiä yhteiskunnassa aina ruohonjuuritason lasten ja nuorten liikunnasta huippu-urheiluun asti hyödyntäen yhteistyötä eri seurojen, oppilaitosten, järjestöjen ja lajiliittojen kanssa. Lajilla ei ole väliä, sillä mielestämme yhdenvertaisuus kuuluu urheiluun ja jokaiseen lajiin lajista riippumatta. Teemme yhteistyötä mm. Liikkuvan koulun kanssa ja olemme tehneet myös paljon kouluvierailuita. Hanketta rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Lisätietoa: www.punainenkorttirasismille.fi

10. MITÄ VOISIN ITSE TEHDÄ?

Tuomo on nyt oppinut paljon uusia asioita ihmisten maailmasta ja oppinut paljon uusia sanoja ja käsitteitä. Tuomo ymmärtää, että kaikki ihmiset ovat erilaisia, mutta silti keskenään samanarvoisia ja ehdottomasti tutustumisen arvoisia. Toivottavasti myös sinä opit ja ymmärrät tämän!!!

TIEDON HANKKIMINEN on tärkeää!
Olen ymmärtänyt, että on tärkeää tutustua erilaisiin ihmisiin ja erityisesti sellaisiin ihmisiin, joiden kanssa en ole ollut tekemisissä. En voi etukäteen tietää millainen joku toinen ihminen on, jos en ole kunnolla tutustunut häneen.
Omat ennakkoluulot, asenteet ja pelot voivat muuttua, kun niitä hieman pohtii!

OMAN ITSENSÄ JA ERILAISUUDEN HYVÄKSYMINEn on kaiken lähtökohta!
Ennakkoluuloista päästäkseen kannattaa ensin tutustua itseensä ja opetella arvostamaan erilaisia piirteitä sekä itsessään että muissa.

TEE RASISMINVASTAINEN TEKO!
Piirrä vapaasti jokin aiheeseen liittyvä kuva, sarjakuva tai ota itsestäsi kuva **PUNAINEN KORTTI KIUSAAMISELLE** tai **PUNAINEN KORTTI RASISMILLE** -kortin kanssa ja lähetä se sähköpostilla osoitteeseen punainenkorttirasismille@gmail.com

Hienoimmat kuvat julkaistaan ja palkitaan lippiksellä!

SUOJELE KAVERIASI RASISMITTA JA KIUUSAAMISELTA!

1. Nimeä rasistinen puhe, häirintä tai kiusaaminen!

”Tuo oli todella ikävästi sanottu / tehty, tuo on rasismia. Tuo on kiusaamista”.

2. Varmista kaveriltasi, onko hän kunnossa.

Kerro kaverillesi, että sinä et ainakaan ajattele samalla tavalla kuin kyseinen kiusaaja.

3. Tee rasismi näkyväksi mahdollisesti ympärillä oleville ihmisille.

Puhu ympärillä oleville ihmisille niin, että hekin huomaisivat tilanteen. Kerro aikuiselle, koulukuraattorille tai opettajalle asiasta.

4. Pysy rauhallisena.

Omalla rauhallisella käytöksellä rauhoitat häirinnän kohteeksi joutunutta kaveriasi.

5. Varmista, että kaverisi pääsee turvallisesti pois tilanteesta.

Ole kaverisi tukena ja pidä huolta, että hän ei jää yksin tilanteessa.

Lähde: Pelastakaa Lapset ry.

11. LINKKEJÄ

Football Against Racism in Europe, FARE -network, www.farenet.org

FIMU ry, Suomen monikulttuurinen liikuntaliitto, www.fimu.org

Gloaalikasvatus -verkosto, www.gloaalikasvatus.fi

Ei vihapuheelle -liike, www.eivihapuheelle.fi

Jalkapallon pelaajayhdistys, www.jpy.fi

Kirkon ulkomaanavun Peace United -hanke, www.peaceunited.fi

Liikunnan Kehitysyhteistyö, LiiKe ry, www.liike.fi

Liikkukaa ry, www.sports4all.fi

Liikkuva koulu, www.liikkuvakoulu.fi

Monaliiku ry, www.monaliiku.fi

Olympiakomitea, www.olympiakomitea.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö, www.minedu.fi

Pelastakaa lapset ry, www.pelastakaalapset.fi

Rauhankasvatusinstituutti, www.rauhankasvatus.fi

Show Racism the Red Card - Englanti, www.srrc.org

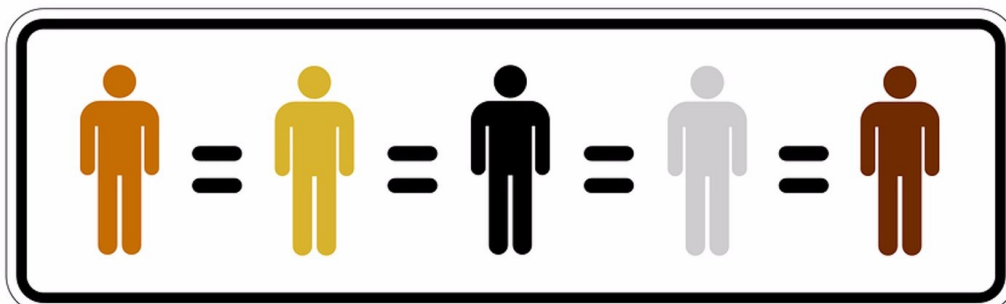
Show Racism the Red Card - Irlanti, www.theredcard.ie

Stop Racismen - Tanska, www.stopracismen.dk

Suomen Punaisen Ristin Ei Rasismille -hanke, www.eirasismille.fi

Ungdom Mot Rasisme -organisation, www.umar.nu

Walter ry, www.walter.fi

Toimi näin, kun näet netissä jotain pelottavaa.

Rauhoitu

Jos näet verkossa jotakin kamalaa, rauhoitu. Tästäkin asiasta selvittää. Kerro asiasta aikuiselle. Luota siihen että sinua autetaan.

Kerro aikuiselle

Jos koulussa alkaa kiertää pelottava tai inhottava huhu tai ilmiö, kerro asiasta opettajalle.

Älä lähde mukaan

Älä jaa verkossa pelottavia tai inhottavia sisältöjä. Opettele sanomaan napakasti ei, jos sinua houkutellaan asioiden ääreen, jotka tuntuvat pahalle.

Tallenna tiedot

Jos sinua tai kaveriasi kiristetään, painostetaan tai uhataan verkossa, ota todistusaineisto talteen ruutukaappauksina.

Ilmianna

Älä liity verkossa epämääräisiin ryhmiin, vaikka ne vaikuttaisivat jännittävälle. Ilmianna ryhmät, jotka vaikuttavat mielestäsi käyttöehtojen vastaiselle.

Valitse viisaasti

Mieti tarkasti, millaisiin somehaasteisiin lähdet mukaan. Osa niistä on tosi kivoja ja hauskoja - osa ei ollenkaan.

Kaikki mitä näet netissä, ei ole totta.

Jos sinua uhataan tai olet huolissasi siitä, mitä netissä tapahtuu, lataa puhelimeesi Help.some-app.

Saat tietoa ja tukea esimerkiksi kiusaamis- ja häirintätapauksissa sekä rikosasioiden selvittelyssä suoraan kännykkääsi.

helpsome.fi

Lasten ja nuorten puhelimesta ja netissä voi kysyä ja keskustella luottamuksellisesti mistä tahansa itseä mietityttävästä asiasta.

Älä jää yksin.

mll.fi/nuortennetti

**PUNAINEN
KORTTI
RASISMILLE**